

“Op het moment dat iemand meerderjarig wordt, wordt hij of zij voor de wet als volwassen gezien.”

STAPPENPLAN ALS JE KIND ACHTTTIEN WORDT

ALS JOUW ZOON OF DOCHTER DE VOLWASSEN LEEFTIJD BEREIKT, IS DAT VOOR DE MEESTE OUDERS EEN BIJZONDER MOMENT. HIJ OF ZIJ MOET ER ZELF VOOR ZORGEN DAT DE ZORGVERZEKERING WORDT BETAALD, ER MAG ZELFSTANDIG IN EEN AUTO WORDEN GEREDEN EN ER KAN GESTEMD GAAN WORDEN. ALS JE ECHTER EEN KIND MET EEN BEPERKING HEBT DAT ACHTTIEN WORDT, ZIJN ER NOG VEEL MEER VERANDERINGEN. WIJ ZETTEN DE BELANGRIJKSTE PUNTEN OP RIJ. EN MOCHT JE NOG AANVULLING HIEROP HEBBEN, MAIL ONS DAN, DAN NEMEN WE DAT IN EEN VOLGEND NUMMER NOG EENS MEE! >

TEKST: RENÉE RIJSCHE | BEELD/MATERIAAL: ISTOCK

ROND DE LEEFTIJD VAN ZEVENTIEN JAAR

DE REVALIDATIEARTS

Het is goed om rond de zeventiende verjaardag van je kind al eens bij jouw revalidatiearts aan te kaarten welke veranderingen je kunt verwachten rondom de achttiende verjaardag van je kind. Veel revalidatieartsen denken graag met je mee. De eerste belangrijke vraag die je kunt stellen is of je een vervanger moet zoeken voor de revalidatiearts of dat je daar nog een paar jaar kunt blijven zodat niet alles in een keer verandert.

DE KINDERARTS

We weten dat de meeste kinderen met een beperking een kinderarts bezoeken, die vaak als een spin in het web de coördinatie regelt van de diverse disciplines in het ziekenhuis. Je kunt een AVG-arts (arts verstandelijk gehandicapten) benaderen om de rol van deze kinderarts over te nemen. Praat daar vooral over met de revalidatiearts en kinderarts waar je nu een goede band mee hebt. Zij kunnen je ongetwijfeld de juiste tips geven.

En dan is het de vraag of nog meer artsen van je kind een leeftijdsgrens van achttien jaar hanteren. Als je bijvoorbeeld een neuroloog in het kinderziekenhuis bezoekt of een orthopeed die alleen kinderen behandelt, moet je wellicht ook met hen het gesprek aangaan: hoe nu verder?

DAGBESTEDING OF VOORGEZET SPECIAAL ONDERWIJS

Gaat jouw zoon of dochter naar een kinderdagcentrum, dan zul je na de achttiende verjaardag moeten overstappen naar een dagcentrum waar volwassenen worden opgevangen.

Ook bij onderwijsinstellingen als het voortgezet speciaal onderwijs is het gebruikelijk dat kinderen tussen de achttien en twintig jaar uitstromen. Vaak wordt dan gezocht naar een plek voor dagbesteding, werken of een combinatie daarvan. Eén ding is zeker, er is maar beperkt ruimte en het is goed om je al vroegtijdig te oriënteren op de mogelijkheden. >

RONDE LEEFTIJD VAN ZEVENTIEN EN EEN HALF

1 WETTELIJKE

VERTEGENWOORDIGING

Ankje Grapperhaus, universitair docent familierecht aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam legde ons in Veine vijftien uit: "Iedereen die minderjarig is, wordt juridisch gezien beschermd; ouders regelen juridische zaken. Op het moment dat iemand meerderjarig wordt, wordt hij of zij voor de wet als volwassene gezien. Een achttienjarige kan dan zelf beslissen over zijn eventuele vermogen en wordt geacht zelfstandig te kunnen beslissen over tal van zaken. Kinderen of jongvolwassenen met een beperking kunnen dit vaak niet en moeten daarom hierbij op een of andere wijze beschermd worden. Dat kan op drie manieren: curatele, beschermingsbewind of mentorschap."

Als iemand onder curatele wordt gesteld, gaat dat heel ver. Deze persoon wordt dan totaal handlingsonbekwaam geacht en is niet in staat om doordachte juridische handelingen te verrichten. We bespreken een voorbeeld van iemand die op het eerste oog volledig 'normaal' lijkt, maar door een bipolaire stoornis volledig ontoerekeningsvatbaar is.

Bij jongvolwassenen met een beperking zie je soms heel goed dat hij of zij

zichzelf niet goed kan beschermen. Denk bijvoorbeeld aan een jongen van vijftientig met een ernstige beperking die ineens een elektrische fiets van een paar duizend euro gaat kopen. De wederpartij, in dit geval de verkoper van de fiets, kan logischerwijs zien dat die jongen verstandelijk niet in staat wordt geacht om zo'n aankoop doordacht te kunnen doen. In zo'n geval heeft iemand het recht om de aankoop terug te draaien. In dit voorbeeld kan deze jongen dit natuurlijk ook niet zelf en daarom is het wel handig als in zo'n geval een beschermingsbewind is ingesteld. Als dit bewind niet is vastgelegd, kan eigenlijk niemand de aankoop juridisch gezien terugdraaien. Er wordt dan immers geacht dat deze jongen zichzelf kan vertegenwoordigen. Zaken zoals bijvoorbeeld het aanvragen van een pgb, het betalen van de huur en het afsluiten van verzekeringen zouden juridisch gezien door personen vanaf achttien jaar zelf gedaan moeten worden. Dus eigenlijk moet het zo zijn dat vóór het kind de leeftijd van achttien jaar bereikt, de beschermingsmaatregel is vastgelegd. Deze wordt van kracht op het moment dat het kind achttien jaar is. Waar het beschermingsbewind echt over het vermogen gaat, richt het

mentorschap zich meer op de persoon zelf. Denk hierbij bijvoorbeeld aan wie er een afspraak met de arts regelt, wie bekijkt welke therapie de persoon met beperking nodig heeft, welk gezinsvervangend huis het meest geschikt is en wie alle gesprekken over allerlei besluiten voert.

Ankje wijst erop dat ouders dit mentorschap altijd zouden moeten regelen vóór het kind achttien wordt, zodat alles in een vloeiende beweging doorloopt. Je wordt van ouder dan bewindvoerder en mentor. De zorg voor je kind verandert daarmee niet, maar het is wettelijk goed geregeld. Alhoewel het logisch lijkt dat voor en na de achttienjarige leeftijd niet zoveel verandert als je kind ernstig meervoudig beperkt is, is dit wettelijk dus niet zo.

2 DIGID AANVRAGEN

Ruim een half jaar voor de achttiende verjaardag van je kind start je met het aanvragen van een DigiD. Immers, dit heb je al snel nodig om te kunnen inloggen bij diverse overheidsinstellingen, ziekenhuizen en om bijvoorbeeld op tijd een Wajong-uitkering te kunnen aanvragen. Doe je aanvraag via: www.digid.nl

TIP: Voor de DigiD-aanvraag en de verificatie heb je een eigen telefoon of tablet nodig. Als een DigiD langer dan drie jaar niet gebruikt is, vervalt deze en moet je een nieuwe aanvragen.

3 BANKREKENING

Een eigen bankrekening is nodig voor diverse dingen zoals de zorgtoeslag voor de ziektekostenverzekering, uitkering, CAK (eigen bijdrage Wlz), huurtoeslag enzovoort. Het is goed dit in gang te zetten een halfjaar voor de achttiende verjaardag. Je kunt bij jouw bank eens informeren naar een jongerenrekening, die bijvoorbeeld is voor jongeren van zestien tot en met vijftientig jaar. Bedenk dat het normaal is dat bijvoorbeeld kleding voor je kind ook vanaf deze rekening betaald wordt. En tot slot is het goed na te denken over een bijdrage in kostgeld. Want als je kind nog thuis blijft wonen, maar wel een uitkering heeft, zou het redelijk zijn dat hij of zij ook voor een deel mee gaat betalen aan de "kost".

"Meteen na het openen van een bankrekening voor mijn zoon kreeg ik een brief van de bank waarin verteld werd dat mijn zoon binnen een half jaar achttien jaar oud wordt. In de brief werd uitgelegd dat mijn zoon zich moet identificeren bij de bank omdat wij straks niet meer automatisch bij zijn rekening kunnen", schrijft een moeder.

4 UITKERING

Vanaf achttien jaar kan je kind wellicht aanspraak maken op een zogenaamde Wajong-uitkering mits hij of zij voor de achttiende verjaardag een ziekte of handicap heeft gekregen en >

TIP: Denk eraan om de beschikking bewindvoerders bij de bank af te geven, hieruit blijkt wie de bewindvoerders zijn, dan hoef je geen machtiging aan te vragen.

TIP: kijk voor meer informatie eens op ampgroep.nl

Zie Rijksoverheid.nl voor meer informatie: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/curatele-bewind-en-mentorschap/vraag-en-antwoord/curatele-beschermingsbewind-of-mentorschap-aanvragen

Bewind en mentorschap kan ineen en is de meest gekozen optie.

duurzaam geen arbeidsvermogen heeft ofwel dat jouw kind nooit zal kunnen werken. Het is wel een aanvraag waar je wat tijd voor moet nemen want het UWV (de instantie waar je een uitkering moet aanvragen) wil veel informatie van artsen, data van gebeurtenissen, verslagen en rapporten. En zoals hiervoor al omschreven moet je het bankrekeningnummer van je kind weten. Aanvraag van een Wajong-uitkering kan met dit formulier: uwv.nl/particulieren/arbeidsbeperkt/beoordeling-arbeidsvermogen/

METEEN NA DE ACHTTIENDE VERJAARDAG

1 ZORGVERZEKERING

Je bent wettelijk verplicht om in Nederland vanaf de leeftijd van achttien jaar zelf een zorgverzekering af te sluiten. Tot dat moment was je kind waarschijnlijk verzekerd op de gezinsspolis. Bij een nieuwe aanvraag kun je meteen weer stilstaan bij welke kosten je aanvullend wilt verzekeren. Let vooral op kosten voor fysiotherapie, tandarts en dergelijke. Of je andere verzekeringen zoals inboedel, aansprakelijkheid, reisverzekering enzovoort moet aanpassen, hangt enorm van de situatie af. We adviseren om je verzekeringsagent een check te laten doen.

2 ZORGTUESLAG

Als je inkomen laag is (zoals bij een Wajong-uitkering), kom je in aanmerking voor zorgtoeslag: een tegemoetkoming van de Nederlandse overheid voor de kosten van de zorgverzekering. De zorgtoeslag kan pas aangevraagd worden als de zorgpolis definitief is afgesloten. www.toeslagenaanvragen.net/zorgtoeslag/

3 HUURTOESLAG

Voor die kinderen die voor hun achttiende verjaardag al niet meer thuis wonen, geldt dat ze vanaf die dag in aanmerking kunnen komen voor huurtoeslag. Althans als daar überhaupt sprake >

van is in het huis waar jouw kind woont.

www.toeslagenaanvragen.net/huurtoeslag/

4 WET LANGDURIGE ZORG EN PGB

Een indicatie voor de Wet langdurige zorg (Wlz) blijft geldig. Je hoeft dus geen nieuwe indicatie aan te vragen. Jouw kind houdt recht op dezelfde soort zorg als voor zijn of haar achttiende verjaardag. Wel moet je kind vanaf achttiën jaar een eigen bijdrage betalen voor Wlz-zorg. De hoogte ervan wordt door het CAK vastgesteld en is onder andere afhankelijk van de leeftijd, het inkomen van je kind en de verblijfsituatie (woont je kind thuis of in een zorginstelling).

Als er sprake is van een pgb en een minderjarige budgethouder wordt achttiën jaar, verandert er wel wat. Voor het persoonsgebonden budget is het belangrijk dat je op tijd vertegenwoordiging regelt, anders wordt jouw kind vanaf zijn of haar achttiende verjaardag automatisch zelf de budgethouder. Je kind krijgt uiterlijk acht weken voor zijn of haar achttiende verjaardag

een uitnodiging van het zorgkantoor voor een 'Bewuste keuze'-gesprek. In dit gesprek wordt bekeken of een pgb-Wlz past bij de situatie.

Onder andere onderwerpen als hoe je de zorg wil regelen en wie de administratie van het budget gaat voeren komen aan de orde.

Je moet waarschijnlijk een gewaarborgde hulp aanstellen als jouw kind achttiën jaar wordt. Deze persoon zorgt ervoor dat aan alle verplichtingen wordt voldaan die horen bij het pgb. Als ouder kun je zelf de gewaarborgde hulp zijn, maar je kunt er ook iemand anders voor vragen. Let op: volgens de informatie op de site van het zorgkantoor mag een gewaarborgde hulp niet iemand zijn die ook 'zorgverlener' is. Hier mag wel een uitzondering voor gemaakt worden, maar dit is lastig als de gewaarborgde hulp ook degene is die de meeste inkomsten krijgt uit het pgb. Bij de volgende zorgprofielen voor mensen met een verstandelijke beperking is een gewaarborgde hulp verplicht: VG 4, 5, 6, 7 en 8 en VV 4, 5, 6 en 7.

Let op: zorg ervoor dat je bij de Sociale Verzekeringsbank meldt wie de gewaarborgde hulp of wie bewindvoerder is. Een ouder schreef ons: "Het zorgkantoor geeft kennelijk niets door aan de SVB, dit moet je zelf doen. Ik kon ineens de tweede maand nadat mijn zoon achttiën was geworden zijn pgb-ers niet meer betalen".

Het formulier voor vertegenwoordiger pgb-zaken vind je online bij de SVB: www.svb.nl/Images/40.020NT.pdf

“Als jouw zoon of dochter 18 jaar wordt, moet hij of zij zelf betalen voor de zorgverzekering en mag zelfstandig autorijden en stemmen. Als je kind met een beperking achttiën wordt, zijn er nog veel meer veranderingen.”